

BOOK AND JOB SERIES OF THE UKRAINIAN PUBLISHING HOUSE IN KRAKÓW-LVIV, 1939–1945: COMPOSITION, ASSIGNMENT, DYNAMICS OF PUBLISHING

Larysa Holavata

The structure of the Ukrainian Publishing House editions in Kraków and Lviv, 1939–1945, and dynamics of the Series publishing on the background of social, political and cultural situation in the Generalgouvernement are analyzed. Functional varieties, reader audience of the Series are determined. The most noticeable editions are highlighted.

Keywords: World War II, Generalgouvernement, Publishing process, Book and Job Series.

КНИЖНЫЕ И ЛИСТОВЫЕ СЕРИИ “УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА” В КРАКОВЕ-ЛЬВОВЕ, 1939–1945: СОСТАВ, НАЗНАЧЕНИЕ, ДИНАМИКА ВЫПУСКА

Лариса Головата

Анализируется структура массива изданий “Українського видавництва” в Кракове-Львове, 1939–1945, динамика выпуска серий на фоне общественно-политической и культурной обстановки в Генеральной губернии. Определены главные функциональные разновидности, читательская аудитория серий. Указаны самые заметные издания.

Ключевые слова: Вторая мировая война, Генеральная губерния, издательский процесс, книжные и изобразительные издания.

УДК 002.2(477.83+477.86/87)“19”

КНИГИ, ІДЕЇ ТА СТЕРЕОТИПИ ГАЛИЦЬКОЇ ПРОВІНЦІ ХХ ст.: “ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ” У МІЖВОЄННОМУ САМБОРІ

Роман Голик

науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, канд. іст. наук

У статті простежено розвиток і виникнення т. зв. “самбірського осередку”, що об'єднував західноукраїнських істориків, археологів, етнологів та діалектологів в 30-х роках ХХ ст. Основна увага дослідження

© Голик Р., 2009

сконцентрована на періодичному виданні цього осередку — “Літописі Бойківщини”. Упродовж відносно короткого часу (1931–1939) цей журнал опублікував серію фундаментальних історичних, археологічних, етнологічних та лінгвістичних праць. На підставі аналізу цих публікацій автор намагається визначити місце “Літопису Бойківщини” в історії української книжної культури.

Ключові слова: провінція, Галичина, Самбір, міжвоєнний період, “Літопис Бойківщини”, історія, археологія, етнографія, лінгвістика.

Коли йдеться про джерела розповсюдження книжної культури в Галичині XIX–XX ст., у першу чергу згадують Львів як цивілізаційний центр краю. На його тлі невеликі повітові міста виглядають “акцепторами”, а не донорами культури — тими, хто її приймає ззовні, а не генерує самостійно. Однак це не так. Як і сам Львів, галицькі провінційні містечка були локальними культурними осередками. Підставою для цього стали не лише чисто інтелектуальні запити міщан, які прагнули розширити свій світогляд, підвищити освітній рівень, але й патріотичні мотиви та ідеологічна конкуренція між українським та польським національно-культурними рухами. Кожна зі сторін прагнула підвищити національну свідомість своїх співгромадян і у цьому руслі розвивати місцевий патріотизм.

Ефективним інструментом для цього слугували газети, журнали, книги. Так, уже наприкінці XIX ст. — на початку XX ст. центрами поширення книжності були, крім Перемишля, Станіславова чи Тернополя, також і Стрий, Дрогобич, Коломия, Золочів, Хирів тощо. До і після Першої світової війни одним з потужних видавничих конкурентів українського Львова була Коломия, відома, зокрема, завдяки “Українській накладні” Якова Оренштайна [31, с. 411, 412.]. Ще одним суперником українського Львова у книговидаванні залишалася Жовква, точніше видавництво при місцевому монастирі ЧСВВ. Як один з основних постачальників релігійної літератури для греко-католицької церкви, “василіанська Жовква” створювала певну противагу львівській Ставропігії та її видавничим потужностям. Однак і у плані видання світської літератури вона так само була продовженням і доповненням “українського Львова” у культурних та національних змаганнях кінця XIX — початку XX ст. [79]. Це закономірно: за

своєю тематикою коломийські та жовківські публікації охоплювали проблеми не лише загальногалицького, але й всеукраїнського масштабу. Водночас і в інших галицьких містечках з'являлися видання, не прив'язані до винятково локальних інтересів. Серед них — чимало методичних текстів, написаних шкільними та гімназійними вчителями. Так, 1890 року в Самборі вийшла праця І. Грабовича “Przyroda w pieśniach ludowych polskich i ruskich”; у 1906 р. — В. Виногородського “Wychowanie fizyczne młodzieży szkolnej”, у 1912 — Я. Левицького “Praktyczne nauczanie geografji w angielskich szkołach średnich”, “Історія дрогобицької гімназії” З. Култиса (1908) та перше видання “Historyi pedagogji” Ф. Майхровича (1901) — у Дрогобичі; “Кілька зауваг до нового підручника логіки” (1904) Й. Нуцковського — у Хиріві, “U źródeł Sanu, Stryja i Dniestru” (1929) В. Пулнаревича — у Турці, праця В. Вуйціка “Jak można uczyć języka polskiego” — 1882 року у Станіславові, “Rozkład gimnastycznych zabaw i igr” Р. Ветулані 1898 року — в Сяноці, книга А. Лассона про педагогічну діяльність Фенелона (1887) та методичний аналіз Платонової “апології Сократа” пера Й. Тральки (1901) — у Стрию, “Oświata naszego narodu” Й. Лоренцо — у Бродах (1910), а “Podręcznik dla prowadzenia kancelarji szkolnej” Й. Кокуревича 1891 року — у Бережанах.

Ряд провінційних гімназій видавали свої щорічні звіти (наприклад, “Sprawozdania dyrekcji gimnazium I. Adama Mickiewicza w Samborze”, де містилися наукові праці вчителів, деякі з них виходили також окремими відбитками. Крім того, серед галицької шкільної молоді австрійського і пізнішого часу популярними залишалися шпаргалки-“брики”, друквані у золочівському видавництві батька і сина Цукерканделів, а також їхня серія “Biblioteka powszechna” (“Загальна бібліотека”) [31, с. 405]. Популярними на місцевому рівні були історії містечок і навколишніх сіл (“Kronika miasta Sambora” І. Будзиновського, видана накладом місцевої гміни у Самборі 1891 р., чи “Miasto Stara Sól” Д. Костреса, видана 1939 р. у Старій Солі), релігійні книжки про “відпустові” місця Галичини (зокрема, нариси Ф. Рабія про самбірську чудотворну ікону Богородиці) [94; 95; 143; 144]. Частина праць, присвячених галицьким містечкам та селам, виходила у Львові. Так з'явилися “Skole i Tucholszczyzna” Ф. Папе (Львів, 1891),

“Staromiejskie ziemia i ludność” З. Стшетельської-Гринбергової (Львів, 1899) [148; 149]. У певних випадках львівським дослідникам замовляли написання історій провінційних міст. Так, А. Прохаска опрацював “Історію міста Стрия” (Prochaska A. Historia miasta Struja), опубліковану в 1926 р. на замовлення тутешньої міської ради. Усе це засвідчувало культурну активність тогочасних галицьких провінційних центрів.

Однією з ланок цих видавничих традицій у 30-х роках ХХ ст. став повітовий Самбір, який саме тоді перетворився у центр активної пропаганди української культури. Передусім, цьому сприяла діяльність товариства “Бойківщина”, органом якої став “Літопис Бойківщини” — журнал, присвячений культурі й історії регіону. (У свідомості авторів та читачів міжвоєнного часу жанрова дефініція цього видання не була устійненою. Редакція — можливо, за зразком “Записок Наукового товариства імені Шевченка” — визначила свій “Літопис” як “записки, привчені дослідям історії, культури й побуту бойківського племені”, але, наприклад, Андрій Чайковський називав його “журналом-альманахом “Бойківщина” [142, с. 350], тоді як Александр Кучера вважав випуски журналу томами колективної монографії (“pracy zbiorowej”) [146, т. 2, с. 374]. Свого часу ми аналізували самбірський “Літопис” у наукознавчій перспективі — крізь призму діалектологічних та історико-етнологічних студій його авторів [12]. Натомість тут спробуємо розглянути це видання як специфічне явище регіональної книжної культури.

Те, що “Літопис Бойківщини” з’явився власне у Самборі — водночас і закономірність, і несподіванка. Переважаючу частину населення міста та навколишніх сіл у 20–30-ті рр. ХХ ст. склали поляки та євреї. Українці, які становили тут меншість, також не були ідеологічно цілісною спільнотою. Великий відсоток самбірської української інтелігенції тяжів до москвофільства, адже Самбір був батьківщиною одного зі промоторів старорусинства — Михайла Качковського. З грона прихильників цього напрямку вийшов навіть один з засновників і чільних діячів “Бойківщини” — Іван Филипчак. Виразом ідеологічної різноманітності міського середовища було функціонування у міжвоєнному Самборі організацій різної етнополітичної орієнтації. Так, Towarzystwo Szkoły

Ludowej, “Sokół”, Towarzystwo miłośników ziemi Samborskiej чи Towarzystwo rozwoju Ziemi Wschodnich та багато інших були осередками польського національно-культурного руху у місті та регіоні. Натомість “Просвіта”, Український “Народний Дім”, філія “Союзу українок”, “Пласт” та “Сокіл”, Українська Захоронка і Товариство Українських Служниць, “Рідна школа”, “Учительська громада”, “Шкільна поміч”, “Боян”, “Зоря”, “Бандурист”, “Українська Бесіда”, “Союз українських адвокатів”, “Повітовий Союз Кооператив”, “Маслосоюз” та “Народна Торговля” репрезентували український Самбір [96, с. 157-162]. У той же час “Ризниця”, Товариство і читальня ім. М. Качковського, товариство “Жизнь”, “Общество Русских Дам” представляли москвофільську частину самбірської громади. Загалом, за даними О. Кучери, на середину 30-х років у місті було 55 польських, 31 єврейських та 28 українських (разом із москвофільськими) організацій [146, т. 2, с. 373]. Міські товариства та установи були ініціаторами культурного життя національних спільнот міжвоєнного Самбора та околиць. Зокрема, вони акумулювали книжкові видання та поширювали книжну культуру, формуючи власні бібліотеки. Відомо, що свої книгозбірні у Самборі мали: II Державна гімназія ім. М. Коперника, Державна чоловіча гімназія ім. А. Міцкевича, приватна жіноча гімназія ім. М. Конопніцької, Польське Казино, бернардинський монастир, польське товариство Білого Хреста, Товариство Школи Людової, учительський семінар, Товариство розвитку східних земель, польське товариство робітників, профспілка польських залізничників. Крім того, функціонувала публічна бібліотека ім. К. Шайнохи і платна Польська Читальня. У місті існували й українські бібліотеки: василіанського монастиря, Товариства вчителів загальних шкіл Самбірського повіту, а також Єврейська народна бібліотека [142, с. 509-511]. Крім того, у 20–30 роки самбірські українці заснували окрему Українську бібліотеку — фірму “Книжка”, фонд якої налічував 10 000 томів [96, с. 158]. До цього ж переліку ввійшла й книгозбірка товариства “Бойківщина”, що увібрала в себе низку приватних бібліотек (Олександра Борковського, Ісидора Пасічинського, Володимира Охримовича [113, с. 9]). За короткий час вона стала доволі репрезентативною — 4317 томів, серед яких були рідкісні стародруки, рукописні Євангелія та збірники проповідей [14, с. 14, 15].

Взагалі історико-культурне товариство “Бойківщина”, що виникло на початку 30-х років, було однією з наймолодших суспільних ініціатив самбірських українців. Його поява — реалізація спонтанної ідеї невеликої групи українських інтелектуалів: учителів Івана Филипчака та Михайла Скорика, адвоката Володимира Гуркевича, лікаря Володимира Кобільника та ін. Первісно вони домагалися заснування лише “повітового музею”, згодом — “кооперативу”, трансформованого у статутне товариство, яке мало займатися дослідженням Бойківщини. Після цих кроків логічною стала думка про видання, у якому можна було публікувати результати студій [113, с. 4-6]. Ідея заснування культурологічного товариства з власним друкованим органом виявилася продуктивною: наукового журналу Самбір ще не мав. Отож, видання заповнило дуже вигідну нішу. Його назва — “Літопис Бойківщини” — була тісно пов’язана з національно-культурними аспіраціями засновників. Нове видання мало “розбудити” приспані національні почуття українських міщан Самбора та українців з довколишніх сіл. Щоб підсилити місцевий патріотизм, автори “Літопису” почали інтенсивно впроваджувати в масову свідомість позитивний образ однієї з етнографічних груп українців — бойків, формувати привабливий імідж Самбора як “столиці Бойківщини”: “...прийнято думку, що назві бойко треба виробити почесне, горожанське право, а тому сам музей відважно назвати “Бойківщиною”. Рішено бойків актуалізувати, доказати, що це плем’я становить високовартісну, прецікаву вітку українського народу. Адже й “хиби” з часом переминюються в прикмети” [113, с. 5]. “Студії над бойками” мали охоплювати дуже широкий спектр дисциплін і проблем: “ділянку географії, топографії, природи, археології, історії, літератури, етнографії, етнології, соціології, статистики, демонології, звичаєвого права, народної медицини, економіки, мистецтва, бібліографії” [113, с. 6]. Цю міждисциплінарну програму “самбірчанам” вдалося реалізувати лише частково, однак ідея її втілення стала домінантою нового видання. Місцевих інтелектуальних ресурсів для цього виявилось замало. Тому редакція “Літопису” звернулася за допомогою до спеціалістів з провідних центрів тогочасної україністики — Львова, Праги та Варшави. Паралельно організатори розраховували на українських

учителів та священників Самбора й регіону, на зацікавленість самих селян, культура яких перебувала у центрі наукових студій. Для цього видавці “Літопису” публікували методичні вказівки та питальники з етнології, діалектології та красзнавства, пояснюючи, як правильно записувати тексти “з уст народу”, як описувати сільські звичаї, побут тощо [51; 72; 121].

Проте основну частину матеріалів до видання готували самі його ініціатори. Як наслідок, на сторінках часопису з’явилися ґрунтовні праці самбірських науковців — насамперед, цикл статей Володимира Кобільника, присвячених “археологічним дослідям Бойківщини”, а також дві об’ємисті студії: велика джерелознавча праця “Історія самбірської церкви Різдва Пресвятої Діви Марії” та ілюстрований етнографічний опис “Матеріальна культура села Жукотина, турчанського повіту” [54-70]. Слід наголосити, що автор цих робіт, один із меценатів-фундаторів “Літопису”, був лікарем за фахом, тому дивився на археологічні пам’ятки, церковну історію та народну культуру очима “неспеціаліста”, з великою скрупульозністю фіксуючи найменші деталі. Так, його робота про Жукотин обіймала усі сторони повсякденного побуту цього села, подаючи їх як закінчену систему. Ця детальність і наукова сумлінність в описі навіть банальних речей становить нині одну з найцінніших рис кобільникових статей та монографій [11; 68].

Теми, якими займався В. Кобільник, отримали свій розвиток і в низці інших праць, опублікованих “Літописом Бойківщини”. Так, археологічну проблематику на сторінках самбірського видання репрезентували праці таких відомих дослідників, як Ярослав Пастернак та Маркіян Смішко [92; 93; 124]. Середньовічна та ранньоновітня історія регіону в “Літописі” була представлена розвідками Івана Крип’якевича про княжий Самбір [74], Теофіля Коструби про Бойківщину в Іпатському літописі [73] та Романа Луканя (ЧСВВ) про василіанську друкарню у недалеких від Самбора Угерцях і його ж повідомленням про вихідців з Дрогобиччини у Краківському університеті XV–XVI ст. [81; 82]. Праці Іларіона Свенціцького про іконопис церкви св. Юра у Дрогобичі [107] та Володимира Залозецького про бойківські дерев’яні церкви були присвячені історії мистецтва ранньомодерної доби [25].

Цивілізаційний розвиток Галичини з кінця XVIII до середини XX ст. слугував основою об'ємної роботи Івана Филипчака з історії освіти на Бойківщині [131; 133]. Окремі автори — наприклад, Володимир Гуркевич — намагалися розвивати дискусійні теорії, які запалювали уяву читачів (зокрема, концепцію кельтського походження бойків і Русі загалом) [19].

Значне місце серед публікацій журналу займав блок етнографічних матеріалів, певну частину яких подавали сільські вчителі та священики. Так з'явилися статті про обрядовість і шляхи карпатського пастухування (Є. Рудого [99] і Ярослава Білинського [1]), бойківські писанки (Михайла Скорика [112; 113]), народну вишивку (О. Ляшецької [84]), народні молитви (Юрій Кміт [34]), різдвяні, новочірні та святойорданські звичаї на Бойківщині (Марії Турянської [126]), зокрема у Ліському (Остапа Мисевича [88]) та Долинському (Ольги Олександрі Дучимінської [24]) повітах, ритуали Зелених Свят (Івана Близнака [4]) та у ніч на св. Андрія (Михайла Зинича [27]), про вечорниці на Стрийщині (В. М. Стинавської [125]) та похоронні обряди на Турчанщині (Михайла Зинича [28]), про домашні промисли та матеріальну культуру Старосамбірщини (Івана Максимчука [86]), спроба комплексного аналізу сільського побуту на прикладі села Волосате Ліського повіту (Яна Фальковського [129]) і продовження цієї теми у статті Юрія Кміта [45].

Цікаво розвинулася на сторінках “Літопису” проблема досліджень звичаєвого права. З малої замітки гімназійного вчителя й мовознавця А. Княжинського у першому випуску наукових записок [48] вона переросла в окрему велику працю старосамбірського адвоката Івана Максимчука, що стала змістом останнього тому журналу за 1939 рік [85].

З етнографією автори журналу пов'язували проблему збереження традицій та пам'яток народної культури, розвитку регіонального музейництва у 20–30-х рр. XX ст. Цій темі була присвячена узагальнююча розвідка Іларіона Свенціцького про галицькі музеї [106], а також статті Яна Фальковського [127] та Михайла Скорика [113], присвячені самбірському музеєві “Бойківщина”. Організатори намагалися візуалізувати інформацію про свій музей, подавши, наприклад, наприкінці першого номера “Літопису” низку

коментованих фотографій найважливіших на той час експонатів музейної збірки.

Тематично суміжними з етнологічними були також лінгвістичні праці. Частина з них присвячувалась загальним проблемам діалектології бойківського та наддністрянського говорів. Сюди треба зарахувати лінгвогеографічні студії Івана Панькевича, Івана Зілинського [29], Ярослава Рудницького [100; 101], Антона Княжинського [46; 47; 50], Марії Парипи [91], лексикографічні праці Євгена Грицака [16] і Юрія Кміта, чий “Словник бойківського говору” публікувався частинами з номера в номер [32-44].

Велике зацікавлення авторів “Літопису” викликали дискусії довкола регіональної топо- та етноніміки [17; 102; 116]. Зокрема це стосувалося етноніма “бойко” та похідних від нього антропонімів й топонімів. Для ініціаторів видання ця назва була особливо символічною, тому з нею пов’язано відразу кілька статей та заміток [71; 80; 83; 118]. Ще одним символом Бойківщини для діячів самбірського товариства слугувала постать Івана Франка. Розповсюдженню його культу мали сприяти уміщені в “Літописі” мемуари Івана Филипчака, де Франко фігурував як “Великий Бойко” [138], а також нереалізована ініціатива Володимира Гуркевича, який пропонував спорудити пам’ятник над Дністром, зробивши його місцем поклоніння — галицьким відповідником могили Шевченка (Тарасової гори) на Дніпровій кручі [113, с. 6].

Регіональну етногеографію у збірниках представляли роботи Володимира Кубійовича про зв’язок між заселеністю та природним середовищем “бойківської” частини Карпат [75], згадувана вже праця Ярослава Білинського про дороги карпатських вівчарів [1] та роботи діалектологів-лінгвогеографів, а також “межова” етногеографічна стаття Яна Фальковського про бойківсько-гуцульське пограниччя [128]. Натомість історико-статистичні дослідження в “Літописі” були репрезентовані лише однією великою працею Володимира Гуркевича — місцевого адвоката та одного із засновників “Бойківщини” — “Бойки за 100 літ у числах” [18].

Крім основних рубрик, томи журналу містили також підрозділи *Miscellanea*, “Новинки”, “Хроніка”, а також “Звідомлення” та “Рецензії”. У перших чотирьох з них подавали дуже різну інформацію: від офіційних звітів про фінансово-господарську

діяльність, повідомлень про поточні справи товариства “Бойківщина”, співпрацю з іншими організаціями [26; 140; 141], до інформацій про етнографічні подорожі та археологічні експедиції, які здійснювали його члени та короткі замітки “на полях” якоїсь з наукових тем [3; 63; 114; 115; 117].

Рубрика “Рецензії” у “Літописі Бойківщини” була ціліснішою та демонструвала наукові зацікавлення авторів журналу. Вони намагалися реагувати на більшість помітних публікацій 30-х років, що стосувалися “бойківської” та карпатської тематики. У поле зору рецензентів потрапили, наприклад, “Materjały do historji miasta Sambora 1390–1795” та дотичні до цієї теми статті Анни Дерфлерувни [69], “Księga radziecka miasta Drohobycza 1542–1563” Гелени Полячкувни [97], популярний нарис “Z przeszłości Doliny” Яніни Костовецької [98] і анонімний путівник “Turysta w Zagłębiu Naftowym” [3], книжка Ярослава Рудницького про суфікси -ище, -исько, -сько [49] в українській мові, лінгвістичні статті Івана Зілинського [103] і Володимира Сольчаника [104], “Українські говори Підкапратської Русі і сумежних областей” Івана Панькевича [78], “Gwary ruskie na zachód od Orogu” Здіслава Штібера та “Надсянський говір” Марії Пшепюрської [105], “Нариси з соціально-господарської історії Підкарпатської Русі” Олександра Мицюка [119] тощо. Про те, наскільки широким було “коло читання” авторів самбірського “Літопису”, свідчать також списки джерел та літератури, на яку вони покликаються. Поруч з історико-етнографічними та мовознавчими працями І. Вагилевича, Я. Головацького, А. Петрушевича, М. Гарасевича, О. Партицького, І. Франка, І. Верхратського, О. Огоновського, В. Охримовича, Я. Янува, К. Нітша, В. Ганцова, О. Броха, М. Зубрицького, І. Панькевича, І. Свенціцького, А. Кримського, І. Огієнка, С. Шелухина, церковно-історичними студіями Ю. Пелеша та А. Добрянського, “Kroniką miasta Sambora” Будзиновського та “Самборомь в Галиції” Б. Площанського, “Гуцульщиною” В. Шухевича, “Staromejskim” З. Стшетельської-Гринбергової, “Kulturą ludową Slowian” К. Мошинського, “Історіями української літератури” В. Радзиковича та М. Возняка, “Історією України-Русі” М. Грушевського та “Жерелами до історії України-Русі” за його редакцією, історичними працями І. Крип’якевича, археологічними дослідженнями

Т. Сулімірського, словниками А. Брюкнера, Б. Грінченка та Є. Желехівського, “Українською Загальною енциклопедією”, греко-каатолицькими шематизмами, матеріалами львівських і самбірських архівів, тут фігурують посилання на французькі лінгвістичні атласи Ж. Жільєрона та Е. Едмона, італійські К. Яберга та І. Юда, німецьку археологічну й етнографічну літературу тощо. Отож, інтелектуальні горизонти, на які “самбірчани” орієнтували своїх читачів, в окремих моментах виходили далеко поза галицький чи навіть загальноукраїнський контекст, хоча їх центром залишалися локальні (“бойківські”) проблеми.

Творча й редакційна праця представників самбірського осередку була дуже напруженою та самовідданою. Томи “Літопису” виходили відносно регулярно з 1931 по 1939 рік (за цей час вийшло 11 чисел), хоча видання було від першого номеру збитковим, і з’являлося у світ, в основному, за кошти меценатів — наприклад, Данила Стахури чи Володимира Кобільника. Однак ініціатори його появи вважали, що журнал усе таки виконав свою місію “культурного подразника”, підняв престиж Самбора у Галичині та збудив творчі сили мешканців не дуже активної галицької провінції: “Літопис спричинився сильно до заaktuалізування дослідів над Бойківщиною, впровадив Товариство в ширші взаємовідносини з науковим світом та головна його заслуга полягала в тому, що спонукував до студій місцевих людей, з котрих деякі й не думали б про досліді на друкування своїх праць” [113, с. 15]. Щоб вивести видання у ширший обіг та пристосувати його до міжнародних стандартів, автори “Літопису Бойківщини”, не лише прийняли рубрикацію й вимоги провідних наукових видань тогочасної Галичини. Вони прагнули довести зміст журналу до тих, хто не читав українською чи іншими слов’янськими мовами. Наприклад, В. Кобільник до деяких своїх статей додав німецькомовні анотації. Однак загальна стратегія редакції була іншою. Зміст номерів й назву журналу подавали двома мовами: українською і латинською (“нейтральною” мовою європейської науки). Тому “для світу” “Літопис Бойківщини” був презентований як “*Annales Boicowiae. Analecta, quibus historia, mores, litterae, artes Boicoviensis gentis Ucrainiensis describuntur*”.

Проте видавці адресували журнал передовсім місцевому населенню. Видання було задумане як стимул до читання та самоосвіти серед українських міщан та селян. Для їхнього заохочення в першому номері часопису було оголошено конкурс на “монографії поодиноких сіл та міст на Бойківщині” [140, с. 176]. Разом з тим, автори літопису усвідомлювали, що багато селян залишалися неосвіченими або орієнтувалися на масову літературу, яку купували на торговищах та відпустах: “листи з неба”, пророцтва Михальди, співаники, гороскопи, книги про магію, сонники тощо [133, с. 50]. Тому, незважаючи на доволі високі винагороди (200, 300 і 100 злотих), очікуваної реакції з боку “місцевих людей” не було, і за працю довелося взятися самим ініціаторам акції. У цьому руслі з’явився цикл історичних нарисів Івана Филипчак (“З історії села Лішні”, “Школа в Стрільбичах” [139], “Історія Тиряви Сільної”, “Історія села Береги”), частина з яких вийшла на замовлення сільських громад. Крім того, Іван Филипчак здобув популярність як автор романів на історичну та соціально-побутову тематику; частина з них побачила світ у Самборі [130; 131; 134-137]. Крім того, “самбірчани” хотіли доповнити свій “Літопис” серією інших монографій. Для цього вони збирали тексти, опубліковані частинами у різних номерах часопису, в окремі книги-відбитки. Так сформувалася невелика “Книгозбірка Бойківщини”, куди ввійшли, зокрема, роботи Володимира Кобільника про матеріальну культуру села Жукотина на Турчанщині, Івана Филипчак — про історію шкільництва на Західній Бойківщині [132], частина гасел словника бойківського говору Юрія Кміта тощо [35]. Врешті, вміщені на сторінках “Літопису” праці того ж В. Кобільника про історію самбірської церкви чи І. Максимчука про звичаєве право та статистична розвідка В. Гуркевича за обсягом були справді монографіями всередині часопису. За задумом видавців, “Літопис Бойківщини” і сформовані з його текстів книги були частиною ширшого проекту. Так, самбірчани планували видати ще “Бойківський Географічний словник”, “Бойківський Пом’яник”, вести бібліографію праць про Бойківщину, а потім підготувати комплексну монографію чи популярний нарис історії Бойківщини [21, с. 2, 3]. З цих планів було опубліковано лише фрагменти

“Бойківського Пом’яника” на сторінках “Літопису Бойківщини” — некрологи симпатиків і діячів Товариства: Ісидора Пасічинського [30], Олександра Борковського [90], Володимира Кобільника [68], Володимира Гуркевича [10], Данила Стахури [23], Михайла Обідного [89]. Якщо друковані видання товариства “Бойківщина” мали фіксувати духовну культуру регіону, то зберігати її матеріальну історико-культурну спадщину мав створений при товаристві етнографічний музей, який на 1939 рік посідав уже доволі солідну колекцію експонатів — біля 18 600 одиниць зберігання. Він став моделлю для інших краєзнавчих музеїв Галичини: імені князя Василька у Тереховлі, “Яворівщини” у Яворові, “Лемківщини” у Сяноці, “Верховини” у Стрию, “Стривігора” у Перемишлі.

Польська спільнота Самбора також намагалась відповісти на культурні “виклики” української сторони. Одним з наслідків цього суперництва (крім формування Музею Самбірської землі) стала поява двотомної ілюстрованої монографії А. Кучери “*Samborszczyzna*”, значна частина якої була присвячена історії та культурі польських жителів міста та навколо нього [146]. Ця книга — також феномен культурного життя міжвоєнної провінції. Її автор — місцевий суддя — зосередився на культурному, церковному та економічному житті самбірських міщан раннього нового часу, приватному і товариському житті та матеріальній культурі самбірчан, судочинстві та історичній топографії міста XVII–XVIII ст., опублікував списки його жителів, чисельні офіційні документи, що регламентували різні сторони міського життя тощо. Кучера частково підтримував давнішу традицію польської громади, у свідомості якої історія “вільного королівського міста” Самбора пов’язувалася передовсім з іменами королеви Бони, Спитка з Мельштина, Марини Мнішек та Лже-Дмитрія, довкола яких була сформована особлива міфологічна аура. Водночас він не тільки толерантно ставився до культурних ініціатив самбірських українців, але й активно підтримував їх. Науковець-ентузіаст дуже високо оцінював фаховий рівень “Літопису Бойківщини” і довіряв висновкам його авторів. Так, значна частина розділу, присвяченого археологічній картині регіону, у його книжці була написана на підставі досліджень Володимира Кобільника. З “Літопису” та збірок музею “Бойківщина” взято й

більшість ілюстрацій, що стосувалися народної культури бойків, вміщених наприкінці його монографії [146, т. 1, с. 31-74, т. 2, с. 472-481]. Загалом, А. Кучера характеризував українську народну культуру як “посестру” польської, розповсюджував позитивний стереотип “доброзичливого бойка” як ідеал місцевого українця, присвятивши цій темі окрему книгу “Серед бойків” [147]. На прагнення до міжкультурного діалогу вказувало коло джерел та літератури, на які опирався самбірський історик-аматор у своїх студіях. Крім архівних документів та звичних для польської історіографії праць В. Абрагама, К. Шайнохи, С. Залеського, С. Баронча, О. Бальцера і П. Дамбковського, Л. Харевич, Ф. Буяка, С. Соханевича, А. Брюкнера, Я. Бистроня, З. Глогера, В. Калінки, Т. Любомирського, В. Лозинського, С. Кутшеби, Л. Татоміра, Я. Чекановського, “Актив Гродських і Земських”, додатків до “Gazety Lwowskiej”, у бібліографії А. Кучери бачимо роботи Й. Левицького, А. Добрянського, І. Шараневича, М. Грушевського, А. Андроховича, М. Бордун, В. Охримовича, І. Огієнка, Б. Барвінського, В. Хвойки, Я. Пастернака, В. Кобільника, С. Рудницького, К. Студинського, І. Свенціцького, І. Крип’якевича, М. Зубрицького, Я. Гординського, В. Щурата, І. Кривецького, томи “Зорі Галицької” та “Перемишлянина”, календарів “Просвіти”, “Літопису Бойківщини”, Записок НТШ, Етнографічних збірників НТШ, а поруч з ними — праці тогочасних західноєвропейських авторитетів Ф. Ратцеля, Р. Реппеля та ін. У свою чергу, автори “Літопису Бойківщини” дуже схвально відгукувалися про “Samboarszczyzna” А. Кучери, охоче покликуючись на неї.

Проте вибух Другої світової війни у 1939 р. поклав край і польсько-українській конкуренції та співробітництву всередині Самбора, і видавничим планам Товариства “Бойківщина”. Друкований орган товариства припинив своє існування на 11 випуску. (За іншими даними, 12 випуск “Літопису Бойківщини” був набраний, проте залишився в гранках і не дійшов до читачів). Музей ще деякий час працював, але згодом також був ліквідований. Розпався і авторський колектив. Доля багатьох авторів самбірського “Літопису” була драматичною. Історик шкільництва та письменник І. Филипчак після війни був заарештований і висланий у Тайшет, де загинув [123, с. 81-84]. Мовознавець А. Княжинський під час

воєнних дій переїхав до Коломиї, потім до Станіслава, далі — до Відня. Тут його арештували радянські спецслужби, і, засудивши на 10 років концтаборів, заслали до Сибіру, учений звільнився аж у 1955 р. [108]. Етнолог та педагог М. Скорик у 1941 р. став виконувачем обов'язків керуючого Львівського відділення інституту фольклору та етнографії, однак після війни був засланий в Анжеро-Судженськ Кемеровської області, звідки повернувся на Львівщину в 1957 р. [120].

У 1969 р. в еміграції було започатковано видання нового “Літопису Бойківщини” (за редакцією Мирона Утриска та Станіслава Даша). Тепер видання — “піврічник” мало консолідувати діаспорних вихідців з Наддністрянщини, зберегти їхню історичну пам'ять, культурну, мовну та національну ідентичність, а водночас запропонувати відмінне від радянського бачення регіональної історії. Загалом вийшло 60 чисел “діаспорного” “Літопису”. Паралельно засновники цього видання прагнули зреалізувати мрію своїх довоєнних попередників — видати синтетичну монографію про Бойківщину. Вона мала слугувати альтернативою аналогічному радянському виданню — колективній праці львівських науковців “Бойківщина”, що вийшла у 1983 р. [6]. Свою ідею діаспорним діячам вдалося втілити аж у 1990 р. (уже за участі окремих авторів з України) [7]. Водночас слід відзначити, що упродовж 60–80-х рр. “радянські” і “нерадянські” автори однаково активно використовували як матеріали довоєнного “Літопису Бойківщини”, так і праці А. Кучери. Натомість у самому Самборі видавнича діяльність оживилися лише у 1990-х рр., коли на хвилі національно-патріотичного піднесення створили новий етнографічний музей “Бойківщина” [14]. Тоді поруч з нарисом історії Самбора — Ю. Є. Рабія “Княжий город Самбір” (Львів ; Самбір : Ютика, 1999) — почали перевидавати тексти діячів довоєнного товариства “Бойківщина”, зокрема І. Филипчака [136; 137], публікувати інші тексти краєзнавчого характеру [13-15; 109; 110]. У 2001 р. “Літопис Бойківщини” було знову перенесено в Самбір — уже як “річник (згодом — журнал), присвячений дослідям історії, культури і побуту бойківського племені” та “орган Головної управи товариства “Бойківщина” [22]. Проте тепер ситуація змінилася: з початку 90-х років значну частину публікацій з

“бойківської” проблематики перейняли на себе інші регіональні осередки [111]. Серед них — насамперед, Дрогобич з академічним “Дрогобицьким краєзнавчим збірником”, монографіями, матеріалами наукових читань “Сакральне мистецтво Бойківщини. Наукові читання пам’яті М. Драгана”, газетою “Бойки” та періодичним збірником праць “Бойківщина” тощо [5; 8; 9]. Ще одним видавничим центром став Старий Самбір, де почав виходити науковий альманах “Старосамбірщина”, який вміщує серії робіт, присвячених середньовічній, ранньомодерній та новітній історії регіону, геральдичні дослідження тощо [124]. У зміненій ситуації трансформувався й зміст самбірського “Літопису Бойківщини”. На момент відновлення товариства “Бойківщина” в Україні (1992) його діячі запропонували редакторам з діаспори видавати “Літопис” у довоєнному форматі: перетворити на академічний щорічник обсягом до 50 аркушів, де мали б публікуватися тільки наукові праці, налагодити видання бібліотеки журналу (за принципом: наукові тексти, художні твори, краєзнавчі нариси), а популярні публікації перенести на шпальти регіональних газет [76, с. 66-67]. Однак з різних причин ця концепція не була прийнята. В оновленому вигляді часопис поділений на кілька відносно стабільних рубрик (“З нашого минулого”, “Відлуння історії”, “Сьогодні”, “Наукові студії”, “Визначні постаті краю”, “З нових видань”), які включають різнопланові матеріали: науково-популярні нариси з історії Самбора, мемуари про зачинателів товариства “Бойківщина” та представників національно-визвольного руху 40–50-х рр., краєзнавців та суспільних діячів другої половини ХХ — початку ХХІ ст., а поруч з ними — розвідки з діалектології (статті М. Якіма, П. Сов’яка, М. Зубрицької про фразеологію, словозміну та зоонімію бойківського говору), регіональної топоніміки (етимологія топоніма “Стрий” у дослідженні Я. Ольхового), етномузикології (праці І. Мацієвського, Б. Яремка про музичні інструменти та розвиток сопілкарства у бойків), історії (статті Л. Тимошенка з історії Дрогобича та Дрогобицької церкви св. Юра, історія місцевих монастирів у текстах Ю. Стецика), франкознавства (праці С. Кавчака), дослідження екосистем Прикарпаття (статті Р. Яремка) тощо. Однак сьогодні усе ще важко спрогнозувати, наскільки ефективним і тривалим буде продовження традицій 20–30-х рр. ХХ ст. в умовах Самбора ХХІ віку.

Натомість тексти міжвоєнного “Літопису Бойківщини” дають ґрунтовне уявлення про ерудицію, культурний рівень, “коло читання” його авторів та української інтелігенції, культурну атмосферу в повітових містечках середини ХХ ст. загалом. У цьому розумінні “Літопис” 30-х рр. може слугувати цікавим прикладом формування провінційної книжної культури, добрим джерелом для вивчення ментальності української інтелігенції між двома світовими війнами: її усталених шаблонів та нетрадиційних, у чомусь новаторських, ідей. Тому його недавнє перевидання було закономірним, хоч і запізнiлим, визнанням значущого доробку науковців довоєнного Самбора та їхніх однодумців [77]. З іншого боку, самбірський журнал 30-х років мав би, на нашу думку, привернути увагу дослідників української книги до видавничих ініціатив нинішньої галицької провінції, які з часом також стануть фактами історії. Їх теж слід фіксувати, аналізувати і рятувати від забуття — часто зовсім не заслуженого.

1. Білинський Я. Вівчарські шляхи північно-західної Бойківщини / Білинський Я. // Літопис Бойківщини.* — [Самбір]. — 1938. — Чис. 10. — С. 45-49.
2. Білинський Я. [Інформація про римський меч з музею “Бойківщина”] / Білинський Я. // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 125-126.
3. Білинський Я. [Рец. на:] Turysta w Zagłębiu Naftowym, wydanie P.T.T. oddział Drohobycz. Формат 10 x 15 / Білинський Я. // Л. Б. — 1936. — Чис. 8. — С. 79-80.
4. Близнак І. Зелено-святочний звичай у бойківській місцевості Штуківець / Близнак І. // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 120-122.
5. Бойки : видання науково-культурного товариства “Бойківщина”. — 1992–1999. — Чис. 1-70.
6. Бойківщина : історико-етнографічне дослідження. — Київ, 1983.
7. Бойківщина : монографічний збірник матеріалів про Бойківщину з географії, історії, етнографії і побуту. — Нью-Йорк, 1990.
8. Бойківщина : науковий збірник. Т. 1. — Дрогобич, 2002.
9. Бойківщина : науковий збірник. Т. 2. — Дрогобич, 2004.
10. Володимир Гуркевич [Некролог] // Літопис Бойківщини. — [Самбір]. — 1938. — Чис. 10. — С. 1-2.

* Літопис Бойківщини — далі: Л. Б. — Рік.

11. *Голик Р.* Між Асклепієм, Марсом і Кліо: Володимир Кобільник та його епоха / *Роман Голик* // Дзвін. — 2006. — № 11-12. — С. 104-108.
12. *Голик Р.* “Самбірський феномен” і культурні стереотипи: симбіоз історії, етнографії та діалектології на сторінках міжвоєнного “Літопису Бойківщини” / *Роман Голик* // Діалектологічні студії. 4: Школи, постаті, проблеми. — Львів, 2004. — С. 104-133.
13. *Горняткевич В.* З життя “Рідної школи” у Самборі / *В. Горняткевич*. — Самбір, 1998.
14. *Горняткевич В.* Музей “Бойківщина” в Самборі: заснування, розквіт, небуття, відродження / *В. Горняткевич* // Літопис Бойківщини. — [ЗСА ; Канада ; Україна [Самбір]]. — Чис. 2/63 (74).
15. *Горняткевич В.* Українське купецтво в Самборі / *В. Горняткевич*. — Самбір, 2001.
16. *Грицак Є.* Лексика с. Сушиці Рикової у Старосамбірщині / *Євген Грицак* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 43-112.
17. *Грицак Є.* Топографічні назви с. Сушиці Рикової у Старосамбірщині / *Євген Грицак* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 62-72.
18. *Гуркевич В.* Бойки за 100 літ у числах (Ч. I) / *В. Гуркевич* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 113-144.
19. *Гуркевич В.* До теорії про кельтійське походження Руси / *В. Гуркевич* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 165-167.
20. *Гуркевич В.* Дрогобицький Юрій. Григорій Самбірчик / *В. Гуркевич* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 171-172.
21. *Гуркевич В.* Передне слово / *В. Гуркевич* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 2-5.
22. До наших читачів // Літопис Бойківщини. — [ЗСА ; Канада ; Україна [Самбір]]. — 2001. — Чис. 1/61 (71). — С. 3-5.
23. Др. Данило Стахура (Посмертна згадка) // Л. Б. — 1939. — Чис. 11. — С. 1-2.
24. *Дучимінська О.-О.* Різдва і святойорданські звичаї в селі Тяпча (Східна Бойківщина) / *О.-О. Дучимінська* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 55-59.
25. *Залозецький В.* Бойківський тип дерев'яної церкви й його відношення до історичних стилів / *Василь Залозецький* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 61-67.
26. Звіт з діяльності товариства й музею “Бойківщина” в Самборі за 1936 рік // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 125-128.
27. *Зинич М.* Звичаї та вірування на Андрія в с. Жукогині, пов. Турка / *М. Зинич* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 122-124.
28. *Зинич М.* Похоронні звичаї в селі Жукогин в турчанському повіті / *М. Зинич* // Л. Б. — 1935. — Чис. 6. — С. 14-19.

29. *Зілинський І.* Границі бойківського говору / *І. Зілинський* // Літопис Бойківщини. — [Самбір]. — 1938. — Чис. 10. — С. 92-99.
30. Изидор Пасичинський (1853–1930) // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — [не-
нумерована вставка між с. 112 і 113].
31. *Ісаєвич Я.* Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / *Я. Ісаєвич*. — Львів, 2002.
32. *Кміт Ю.* Бойківський словарець із села Гвіздця / *Кміт Ю.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 145-149.
33. *Кміт Ю.* Впливи бойківського говору в проповідях А. Полянського / *Ю. Кміт* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1.
34. *Кміт Ю.* Народні “пацыры” / *Кміт Ю.* // Л. Б. — 1935. — Чис. 5. — С. 36-37.
35. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору / *Юрій Кміт*. — Самбір, 1934. — 116 с.
36. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору / *Юрій Кміт* // Л. Б. — 1934. — Чис. 3 (окремий додаток).
37. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору. Часть II / *Юрій Кміт* // Л. Б. — 1934. — Чис. 4 (окремий додаток).
38. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору. Часть III / *Юрій Кміт* // Л. Б. — 1935. — Чис. 5 (окремий додаток).
39. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору. Часть IV / *Юрій Кміт* // Л. Б. — 1935. — Чис. 6 (окремий додаток).
40. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору. Часть V / *Юрій Кміт* // Л. Б. — 1936. — Чис. 7 (окремий додаток).
41. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору. Часть VI / *Юрій Кміт* // Л. Б. — 1936. — Чис. 8 (окремий додаток).
42. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору. Часть VII / *Юрій Кміт* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9 (окремий додаток).
43. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору. Часть VIII / *Юрій Кміт* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10 (окремий додаток).
44. *Кміт Ю.* Словник бойківського говору. Часть IX / *Юрій Кміт* // Л. Б. — 1939. — Чис. 11 (окремий додаток).
45. *Кміт Ю.* Ще про Волосатий / *Кміт Ю.* // Л. Б. — 1935. — Чис. 6. — С. 1-9.
46. *Княжинський А.* З бойківсько-лемківського пограниччя / *Княжинський А.* // Л. Б. — 1934. — Ч. 1. — С. 1-11.
47. *Княжинський А.* Межі Бойківщини / *Княжинський А.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 24-37.
48. *Княжинський А.* Причинки до звичаєвого права на Бойківщині. Свідоцтво землі. Кара за крадіж / *Княжинський А.* // Л. Б. — 1934. — Чис. 1. — С. 164-165.

49. *Княжинський А.* [Рец. на] Ярослав Рудницький: Наростки - ище, - исько, -сько в українській мові. — Варшава, 1935. Праця Українського Наукового Інституту. т. XXXL / *Княжинський А.* // Літопис Бойківщини. — Самбір, 1936. — Чис. 8. — С. 78-79.
50. *Княжинський А.* Фонетика підгірського бойківського говору села Тисовиця (турчанського повіту) / *Княжинський А.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 113-123.
51. *Княжинський А.* Як записувати твори “усної словесності”? / *Княжинський А.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 155-158.
52. *Кобільник В.* Відкриття доісторичних землянок в Кульчицях / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1934. — Чис. 3. — С. 12-19.
53. *Кобільник В.* Загальні завваги про кости людини при археологічних розкопах / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1934. — Чис. 2. — С. 12-20.
54. *Кобільник В.* З археології Бойківщини / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 38-42.
55. *Кобільник В.* З археології Бойківщини. II. Виказ пам'яток / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1933. — Чис. 2. — С. 49-52.
56. *Кобільник В.* З археології Бойківщини / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1934. — Чис. 3. — С. 20-22.
57. *Кобільник В.* З археології Бойківщини. IV. Виказ пам'яток / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1934. — Чис. 2. — С. 11-12.
58. *Кобільник В.* З археології Бойківщини / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1936. — Чис. 7. — С. 4-6.
59. *Кобільник В.* З археології Бойківщини. VIII. Виказ пам'яток від січня 1936 до січня 1937 р. / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 75.
60. *Кобільник В.* З археологічних дослідів на Бойківщині за рік 1931–[19]32 / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1933. — Чис. 2. — С. 3-31.
61. *Кобільник В.* Знаки на днах посудин княжої доби зі Ступниці пов. Самбір / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1936. — Чис. 8. — С. 1-11.
62. *Кобільник В.* Історія самбірської церкви Різдва Пресвятої Діви Марії / *Кобільник В.* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 3-62.
63. *К[обільник] В.* Керничка-солянка “Під Бучевом” / *В. К.* // Л. Б. — 1936. — Чис. 8. — С. 75-76.
64. *Кобільник В.* Матеріальна культура села Жукотин, турчанського повіту. Ч. 1 / *Володимир Кобільник* // Л. Б. — 1936. — Чис. 7. — С. 14-66.
65. *Кобільник В.* Матеріальна культура села Жукотин, турчанського повіту. Ч. 2 / *Володимир Кобільник* // Л. Б. — 1936. — Чис. 8. — С. 15-73.
66. *Кобільник В.* Матеріальна культура села Жукотин, турчанського повіту. Ч. 3 / *Володимир Кобільник* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 76-115.

67. *Кобільник В.* Могили. Ч. 1, II, III в Городищі / *Кобільник В.* // Літопис Бойківщини. — [Самбір]. — 1933. — Чис. 2. — С. 32-38.
68. *Кобільник В.* [Некролог] / *Володимир Кобільник* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. I-IV.
69. *Кобільник В.* [Рец. на кн.:] Anna Dörflerówna: Materjały do historji Miasta Sambora, 1390–1795. — Lwów : Nakł. T-wa Nauk, 1936. — Zabytki dziejowe. — Т. IV. Zeszyt II. — I – XVII+ 1– 238, 8⁰ / *Володимир Кобільник* // Л. Б. — 1936. — Чис. 8. — С. 76-78.
70. *Кобільник В.* “Руська путь” / *Володимир Кобільник* // Л. Б. — 1933. — Чис. 2. — С. 39-49.
71. *Коковський Ф.* Бойківські назвища / *Коковський Ф.* // Л. Б. — 1936. — Чис. 7. — С. 11-12.
72. *Кордуба М.* Як записувати топографічні назви? Квєстiонар / *Кордуба М.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 159-162.
73. *Коструба Т.* Найдавнiша згадка про Бойківщину (з початку XI столiття) / *Коструба Т.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 34-38.
74. *Крип’якевич І.* Княжий Самбір і Самбірська волость / *Крип’якевич І.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 26-33.
75. *Кубійович В.* Розмiщення населення в Бойківських Карпатах / *Кубійович В.* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 38-45.
76. Літопис Бойківщини=Lіtorys Woуkivshchynu. Пiврiчник, присвячений дослiдам iсторiї, культури й побуту бойківського племенi. — [ЗСА; Канада]. — 1994. — Чис. 1 / 54(65).
77. Літопис Бойківщини. Записки, присвячені дослiдам iсторiї, культури й побуту бойківського племенi. — Перевид. часопису. Вип. 1, 2 за 1931–1933 рр. — Львiв, 2005.
78. *Л. Л.* [Рец. на:] Др. Иван Панькевич: Украинські говори Підкарпатської Русі і сумежних областей, з приложенням 5 діялетктологічних мап. Частина 1. Звучня і морфологія. — В Празі, 1938. — XXXIII+546+(4) с. +5 мап / *Л. Л.* // Л. Б. — 1939. — Чис. 11. — С. 92-93.
79. *Лозинський М.* Відновлення книговидання ЧСВВ у Галичині наприкінці XIX ст. / *Лозинський М.* // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. — Львiв, 1998. — Вип. 5. — С. 383-392.
80. *Лукань Р.* Бойківські прiзвища й назви / *Роман Лукань* // Л. Б. — 1935. — Чис. 5. — С. 32-36.
81. *Лукань Р.* ЧСВВ. Василянська друкарня в Заплатинських Угерцях, пов. Самбір / *Лукань Р.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 150-158.
82. *Лукань Р.* ЧСВВ. Дрогобицькі українці в краківському університеті в XV і XVI віках / *Лукань Р.* // Л. Б. — 1936. — Чис. 7. — С. 10-11.

83. *Лукань Р.* Прізвища й назви: Бойкевич, Бойки, Бойківці / *Роман Лукань* // Літопис Бойківщини. — [Самбір]. — 1934. — Чис. 4. — С. 12-20.
84. *Ляшецька О.* Дещо про бойківські вишивки / *Ляшецька О.* // Л. Б. — 1933. — Чис. 2. — С. 53-61.
85. *Максимчук І.* Деякі інституції звичаєвого права в Старосамбірщині / *Максимчук І.* // Л. Б. — 1939. — Чис. 11. — С. 5-90.
86. *Максимчук І.* Домашній виріб капелюхів в Долішнім Біличі / *Максимчук І.* // Л. Б. — 1935. — Чис. 6. — С. 14-19.
87. *Максимчук І.* Домашня й кухонна посудина в Старім Самборі / *Максимчук І.* // Л. Б. — 1935. — Чис. 5. — С. 28-32.
88. *Мисевич О.* Різдвяні звичаї й пісні з села Веремінь, ліського повіту / *Мисевич О.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 49-55.
89. Михайло Обідний [Некролог] // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 128-129.
90. Олександр Борковський // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — [нумер. вкладка між с. 144-145].
91. *Парипа М.* З географії бойківських слів / *Марія Парипа* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 117-123.
92. *Пастернак Я.* Стругинське городище / *Ярослав Пастернак* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 23-26.
93. *Пастернак Я.* Шнурова могила в Кульчицях / *Я. Пастернак* // Л. Б. — 1936. — Чис. 7. — С. 1-4.
94. *Рабій Ф.* Історія чудотворної ікони Прес. Діви Марії в греко-католицькій церкві в Самборі / *Рабій Ф.* — Самбір, 1928.
95. *Рабій Ф.* Чудотворна ікона Прес. Діви в Рускій Церкві в Самборі / *Рабій Ф.* — Самбір, 1908.
96. *Рабій Ю. Є.* Княжий город Самбір / *Юліян Євген Рабій* ; Львів. нац. музей, Самбірський музей “Бойківщина”. — Львів : Ютика ; Самбір, 1999. — 422 с. : фото.
97. [Рец. на:] *Polaczkówna Helena: Księga radziecka miasta Drohobycza 1542–1563 S+156 s.* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 128-129.
98. [Рец. на:] *Z przeszłości Doliny. Zebrała i ułożyła Janina Kostowiecka, nauczycielka szkoły powszechnej, z mapką i 19 ilustracjami.* — Dolina, 1936. — Nakładem autorki // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 130-131.
99. *Рудий Є.* Міра або мішання на Закарпатті / *Рудий Є.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 168-171.
100. *Рудницький Я.* Важливіші ізофони на півночі центральної Бойківщини / *Ярослав Рудницький* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 92-99.
101. *Рудницький Я.* З фонетики бойківського говору / *Ярослав Рудницький* // Л. Б. — 1936. — Чис. 7. — С. 6-9.

102. *Рудницький Я.* Кульчичі чи Кільчичі? / *Ярослав Рудницький* // Літопис Бойківщини. — [Самбір]. — 1935. — Чис. 5. — С. 38-40.
103. *Рудницький Я.* [Рец. на:] Іван Зілінський: Питання про лемківсько-бойківську границю // *Lud Słowiański*. — Т. IV: А. (1937) стор. А75-А101 з мапою й окрема відбитка / *Рудницький Я.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 124-125.
104. *Рудницький Я.* [Рец. на:] Мгр. Володимир Сольчаник: Бойківська топо- й ономастика. Рідна мова. Р. 1936, ч. 11, 12; 1937. Ч. 2. / *Рудницький Я.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 125.
105. *Рудницький Я.* [Рец. на:] Z. Sztieber. Gwary ruskie na zachód od Oporu / *Komisja Naukowych Badań Ziemi Wschodnich*. — Warszawa, 1938 // Літопис Бойківщини. — [Самбір]. — 1939. — Чис. 11. — С. 94-95; *Рудницький Я.* [Рец. на:] Марія Пшепорська: Надсянський говір. Праці українського наукового інституту. — Серія філологічна. — Варшава, 1938. — Т. 44, кн. 7 // Л. Б. — 1939. — Чис. 11. — С. 95-96.
106. *Свенціцький І.* Образ розвою українського музейництва / *Свенціцький І.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 18-23.
107. *Свенціцький І.* Тематичний уклад стінопису церкви св. Юра у Дрогобичі / *Свенціцький І.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 67-74.
108. *Семчишин В.* Антін Княжинський — педагог, учений, публіцист / *Семчишин В.* // Літопис Бойківщини. — [ЗСА; Канада; Україна (Самбір)], 2002. — Чис. 2/ 63 (74). — С. 27-28.
109. *Семчишин В.* Короткий хронологічний літопис міста Самбора / *Семчишин В.* — Самбір, 1992.
110. *Семчишин В.* Хронологія подій у місті Самборі (1900–2000) / *Семчишин В.* — Самбір, 2001.
111. *Семчишин В.* До бібліографії Бойківщини (1991–2001 рр.) / *Семчишин В., Радевич-Винницький Я.* // Літопис Бойківщини. — [ЗСА; Канада; Україна (Самбір)], 2002. — Чис. 1/ 62 (73). — С. 76-79.
112. *Скорик М.* Бойківські писанки / *Скорик М.* // Л. Б. — 1934. — Чис. 4. — С. 20-29.
113. *Скорик М.* В десятиліття існування Товариства та Музею “Бойківщина” в Самборі / *Скорик М.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10.
114. *С[корик] М.* До статті “Про назву Бойки” / *М. С.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 172-173.
115. *С[корик] М.* Записки з мандрівки по Скільщині (серпень 1937) / *М. С.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 126-127.
116. *Скорик М.* Походження назви міста Самбора / *Скорик М.* // Л. Б. — 1935. — Чис. 5. — С. 14-32.
117. *Скорик М.* Причинки до студій над писанками / *Скорик М.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 127-128.

118. *Скорик М.* Про назву “Бойки” / *Скорик М.* // Літопис Бойківщини. — [Самбір]. — 1931. — Чис. 1. — С. 6-23.
119. *С[корик] М.* [Рец. на:] Олександр Мищук: Нариси з соціально-господарської історії б[увшої] Угорської, нині Підкарпатської Русі. Т. 1 (до другої чверти XV ст.). — Ужгород, 1936. — 8⁰. — Т. П. доба фєвдально-кріпацька (від другої чверти XVI до половини XIX). Х+254.; Прага, 1938. — 8⁰. — 390 с. / *М С.* // Л. Б. — 1939. — Чис. 11. — С. 96-97.
120. *Скорик В.* Спогади про батька — Михайла Скорика / *Скорик В.* // Літопис Бойківщини. — [ЗСА ; Канада ; Україна (Самбір)]. — 2002. — Чис. 2/63 (74). — С. 29-37.
121. *Скорик М.* Як записувати відомости про бойківські писанки: (квєстіонар) / *Скорик М.* // Л. Б. — 1933. — Чис. 2. — С. 61-63.
122. *Смішко М.* Вістря на спис із рунічним написом з Розвадова / *Смішко М.* // Л. Б. — 1935. — Чис. 5. — С. 1-14.
123. *Сорока М.* Іван Филипчак: літературний портрет / *Сорока М.* — Тернопіль, 2002.
124. Старосамбірщина – П. – Старий Самбір, 2002. — 364 с.
125. *Стинавська В. М.* “Вечерниці” в с. Стинаві Вишній (у Стрийщині) / *Стинавська В. М.* // Л. Б. — 1938. — Чис. 10. — С. 59-61.
126. *Турянська М.* Бойківські звичаї з Різдва Свят, Нового Року й Йордану / *Турянська М.* // Л. Б. — 1934. — Чис. 3. — С. 23-28.
127. *Фальковскі Я.* З етнографічної збірки музею “Бойківщина” / *Фальковскі Я.* // Л. Б. — 1936. — Чис. 8. — С. 71-74.
128. *Фальковскі Я.* З бойківсько-гуцульського пограниччя / *Фальковскі Я.* // Л. Б. — 1937. — Чис. 9. — С. 116-120.
129. *Фальковскі Я.* Село Волосате ліського повіту / *Фальковскі Я.* // Л. Б. — 1935. — Чис. 5. — С. 14-28.
130. *Филипчак І.* Братня любов кріпша від камінних стін. Повість з життя загонової шляхти з початку XX віку / *Филипчак І.* — Самбір, 1937.
131. *Филипчак І.* Будівничий держави / *Филипчак І.* — Самбір, 1935.
132. *Филипчак І.* З історії шкільництва на західній Бойківщині (від 1772–1930) / *Филипчак І.* — Самбір, 1931. — 70 с.
133. *Филипчак І.* З історії шкільництва на західній Бойківщині (від 1772–1930) / *Филипчак І.* // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 43-112.
134. *Филипчак І.* Іванко Берладник, або Пропаша сила / *Филипчак І.* — Самбір, 1936.
135. *Филипчак І.* Кульчицький — герой Відня / *Филипчак І.* — Самбір, 1933; *Филипчак І.* За вчительським хлібом / *Филипчак І.* — Самбір, 1932;.
136. *Филипчак І.* Над Калкою / *Филипчак І.* — Самбір, 1938.
137. *Филипчак І.* Сила волі / *Филипчак І.* — Самбір, 1939.

138. *Филипчак І.* Спомини про великого Бойка, Івана Франка / *Филипчак І.* // Літопис Бойківщини. — [Самбір]. — 1933. — Чис. 2. — С. 64-71.
139. *Филипчак І.* Школа в Стрільбичах. Нарис з історії шкільництва / *Филипчак І.* — Львів, 1936.
140. Хроніка // Л. Б. — 1931. — Чис. 1. — С. 173-178.
141. Хроніка найважливіших подій і діяльності Товариства та Музею “Бойківщина” в Самборі за роки 1937 і 1938 // Л. Б. — 1939. — Чис. 11. — С. 90-92.
142. *Чайковський А.* Як я ходив до сільської школи / *Чайковський А.* // Андрій Чайковський Спогади. Листи. Дослідження. — Львів, 2007. — Т. 4.
143. Biblioteki na Wschodnich Ziemiach II Rzeczypospolitej. Informator / red. *Bieñkowska B.* — Poznań, 1998.
144. *Budzynowski I.* Kronika miasta Sambora / *Budzynowski I.* — Sambor, 1891.
145. *Costres D.* Miasto Stara Sól / *Costres D.* — Stara Sól, 1939.
146. *Kuczera A.* Samborszczyzna. Ilustrowana monografia miasta Sambora i ekonomji Samborskiej / *Kuczera A.* — Sambor, 1936–1937. — Т. 1. — 492 s ; Т. 2. — 484 s.
147. *Kuczera A.* Wśród Bojków / *Kuczera A.* — Sambor, 1931.
148. *Papée F.* Skole i Tucholszczyzna / *Papée F.* — Lwów, 1891.
149. *Strszetelska-Grynbergowa Z.* Staromiejskie ziemia i ludność / *Strszetelska-Grynbergowa Z.* — Lwów, 1899.

**BOOKS, IDEAS AND STEREOTYPES OF THE GALICIAN
PROVINCE IN THE 20TH CENTURY: LITOPYS BOYKIVSHCHYNY
IN THE INTERWAR TOWN OF SAMBIR**

Roman Holyk

The articles discusses the condition for the creation of the so-called Sambir Circle that united Western Ukrainian historians, archeologists, ethnologists and dialectologists in the 1930s. The Circle’s Litopys Boykivshchyny periodical is in the main focus of the study. During a relatively short period of time (1931–1939) a series of fundamental historical, archeological, ethnological and linguistic works were published in the journal. By analyzing these works the author attempts to define the place and importance of Litopys Boykivshchyny periodical in the history of Ukrainian books culture.

Keywords: Galician Province, Sambir, Interwar time, Litopys Boykivshchyny journal, History, Archeology, Ethnology, Linguistics.

КНИГИ, ИДЕИ И СТЕРЕОТИПЫ ГАЛИЦКОЙ ПРОВИНЦИИ XX ст.: “ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ” В МЕЖДУВОЕННОМ САМБОРЕ

Роман Голык

В статье прослежено возникновение и развитие т. наз. “самборского кружка”, который объединял западноукраинских историков, археологов, этнологов и диалектологов в 30-х годах XX ст. Основное внимание исследования сконцентрировано на периодическом издании этого кружка — “Літописі Бойківщини”. На протяжении относительно короткого времени (1931–1939) этот журнал опубликовал серию фундаментальных исторических, археологических, этнологических и лингвистических работ. На основании анализа этих публикаций автор пытается определить место “Літопису Бойківщини” в истории украинской книжной культуры.

Ключевые слова: провинция, Галичина, Самбор, междувоенный период, “Літопис Бойківщини”, история, археология, этнография, лингвистика.

УДК 82.09:070(477)“19”

ПУБЛІКАЦІЇ РОЗДІЛУ “КРИТИКА ТА БІБЛОГРАФІЯ” У ЖУРНАЛІ “ЖОВТЕНЬ” (1951–1989) ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ПИТАНЬ 50-х років XX ст.

Валентина Передирій

*науковий співробітник наукового відділу періодичних видань
ім. Мар’яна та Іванни Коців ЛННБУ ім. В. Стефаника, канд. іст. наук*

Аналіз публікацій розділу “Критика та бібліографія”, який функціонував у журналі “Жовтень” у 1951–1963 рр. показує, що тут друкувалися рецензії на художні твори та наукові праці, статті з питань теорії та історії літератури. Публікації розділу представлено як джерела дослідження літературознавчих питань 50-х років XX ст., зокрема, формування напряму соцреалізму в українській літературі.

Ключові слова: літературна критика, питання теорії літератури, історія літератури, радянська література, рецензії, соцреалізм, ідеологізація, матеріали особистого походження.

© Передирій В., 2009